

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

Agrár- és vidékfejlesztési politika 2014-2020

Agricultural and rural development policy 2014-2020

Bencze Szilvia

pénzügyi referens

Agrárközgazdasági Főosztály

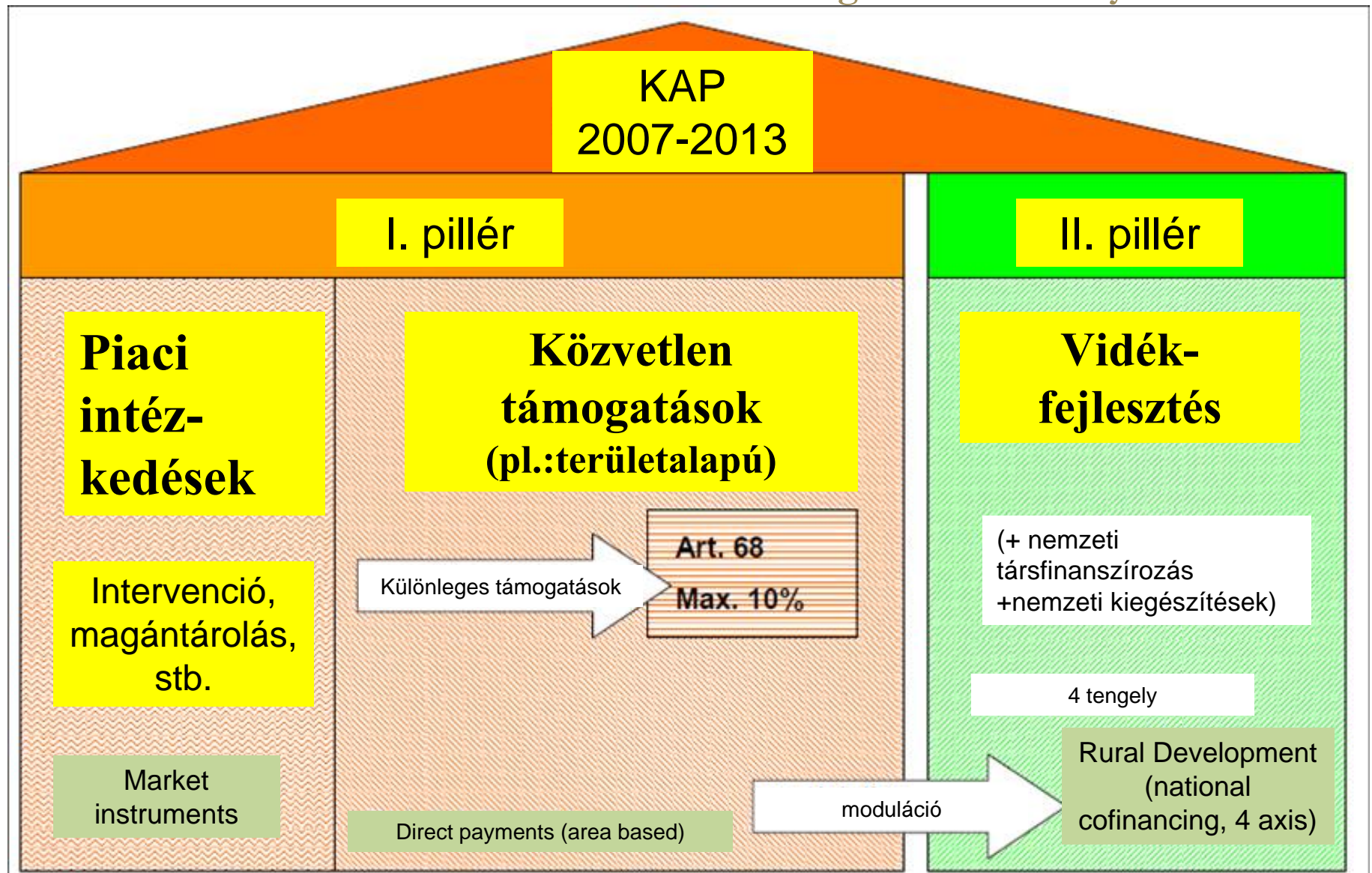
Agrár Pénzügyi és Hitelezési Osztály

szilvia.bencze@vm.gov.hu

A Közös Agrárpolitika hagyományos szerkezete

(2007-2013)

Current structure of the Common Agricultural Policy

A mezőgazdasági ágazat specifikumai

- Alacsony jövedelmezőség
- Kitettség, áringadozások
- Nagy környezeti hatás, több mint 2/3 EU T
- Adófizetők pénzének megalapozott felhasználása
- Aktív gazdálkodóknak DP
- Magas állatjóléti, egészségügyi és higiéniai szabályok. Állatjóléti, környezeti követelményekért kompenzáció

A mezőgazdasági ágazat specifikumai

- Termelők több, mint 2/3-a 55 év feletti
- Hátrányos helyzetű régiókban csak agrár tevékenység képzelhető el
→ magasabb támogatás, tevékenység fenntartása
- Kedvezményezették 30%-a gazdálkodik a földterület 3%-án → számukra egyszerűsített eljárásuk
- Termelői összefogás fokozott támogatása
- Piacorientált támogatáspolitiká (termelési korlátok kivezetése pl. cukor)

A KAP új célkitűzései (2014 – 2020)

1. Élelképes élelmiszertermelés:
a mezőgazdasági jövedelmek és a szektor versenyképességének javítása, élelmiszerbiztonság
2. Természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás:
a mezőgazdaság által előállított közjavak ellentételezése és ösztönözése
3. Kiegyensúlyozott területi fejlődés:
a vidéki közösségek és vidéki munkahelyek fenntartása

A közvetlen támogatások új rendszere

CAPPING

Minden tagállam számára kötelező elemek

- **Alaptámogatás**
- „Zöld” komponens
- Fiatal gazdálkodóknak juttatott támogatás
- Nemzeti tartalék

Tagállamok által választható önkéntes elemek

- Termeléshez kötött támogatás
- Természeti hátrányokkal sújtott területek támogatása

CAPPING

A támogatás feltétele a kölcsönös megfeleltetés intézkedéseinek betartása

VAGY

Tagállam számára kötelező, a gazdák számára választható elem (10%)

A kisgazdaságok számára kialakított egyszerűsített támogatási rendszer

- Zöldítés követelménye alól mentesül
- Kölcsönös megfeleltetés be nem tartása esetén közvetlen támogatása nem szankcionálható

New design of direct payments (2)

Degressivity and Capping
(all layers except Green Payment)

Cross compliance
• Streamlined – Climate change

Coupled support

- Wide range of sectors
- Up to 5% or 10% of DP envelope, to be decided by MS

Natural constraint support

- For areas with natural constraints
- Up to 5% of the DP envelope

Young Farmer Scheme

- Up to 2% of DP envelope
- < 40 years
- For 5 years
- Commencing activity

'Green' Payment

- Crop diversification
- Permanent grassland
- Ecological focus area
- 30% of the DP envelope

Basic Payment Scheme

- National or regional flat rate per eligible hectare
- Regions and criteria to be chosen by MS
- New entitlements in 2014
- Definition of agricultural activity
- Definition of active farmer

Small Farmer Scheme

- Simplification of claims and controls
- Lump sum payment to be determined by MS under conditions
- Entrance in 2014
- Up to 10% of the DP envelope

OR

European Commission
Agriculture and
Rural Development

A vidék kihívásai

Challenges for rural areas

Gazdasági-társadalmi kihívások

- Jövedelem különbségek
- Áringszűrés, kockázatmenedzsment
- Lemaradó vidéki térségek

Socio-economic challenges

Income disparity, price volatility, risk management, rural areas lagging behind

Környezeti kihívások

- Üvegházhatást okozó gázok kibocsátása
- Termőtalaj kimerülése
- Víz-, és levegőminőség
- Élőhelyek és biodiverzitás

Environmental challenges

Greenhouse gas emission, soil exploitation, water- air quality, habitats and biodiversity

Területi kihívások

- Vidéki térségek életképessége
- Az EU mezőgazdaságának sokszínűsége

Territorial challenges

Viability of rural areas, diversity of EU agricultural

Európa 2020 stratégia

Közös Stratégiai Keretrendszer (KSK)

– lefedi az ERFA-t, EMVA-t, ESZA-t, Kohéziós Alapot és ETHA-t, tükrözi az EU2020 célokat közös tematikai célkitűzésekkel, melyek megvalósítására mindegyik alapon kulcslépéseket határoz meg

Partnerségi Megállapodások

– nemzeti szintű dokumentum mely leírja hogy kerülnek felhasználásra az alapok az EU2020-as célok megvalósítása érdekében

Vidékfejlesztés: EMVA

Egyéb KSK alapok
(ERFA, ESZA, Kohéziós Alap, ETHA)

Átfogó témák: *Innováció, Környezet és Klímaváltozás*

Prioritások

Tudástransfer és innováció előmozdítása a mezőgazdaságban, erdészetben és vidéken

Versenyképesség és a gazdaságok életképességének növelése

Az élelmiszer-láncok szerveződésének és az ágazati kockázatkezelés ösztönzése

A mezőgazdasági és erdészeti ökoszisztémák helyreállítása, megőrzése és erősítése

Erőforrás-hatékonyság előmozdítása, alacsony CO₂ kibocsátású és a körny-i kihívásokra rugalmasan reagáló mg, élip.,erdő tám.

Társadalmi kirekesztés, szegénység elleni küzdelem és gazdasági fejlődés előmozdítása vidéken

Vidékfejlesztési Program(ok)

Változások a 2007-2013-as időszakhoz képest

- Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alapból nyújtott támogatások (EMVA)
- A korábbi vidékfejlesztési programokban ismert és alkalmazott tengelyek megszűnnek.
- Egy intézkedés lista lesz, amelyből intézkedések kombinációját kell kiválasztani az EU prioritásainak elérése érdekében.
- LEADER koncepció kiterjesztése és megerősítése – nyitás a strukturális alapok felé – Közösségvezérelt helyi fejlesztés: CLLD
- Tematikus alprogramok lehetősége az alábbi területeken (opcionális):
 - fiatal gazdák,
 - kisgazdaságok,
 - hegyvidéki területek,
 - rövid értékesítési láncok.

Magasabb támogatási intenzitás nyújtható, de legfeljebb 90%.

Intézkedések – néhány kulcsterület

Tudástranszfer és tájékoztatás 15-16. cikk

- A termelők, vállalkozások előtt álló kihívások **szükségessé teszik a megfelelő szintű műszaki és gazdasági képzést, valamint a tudás- és információszerzésre, illetve -cserére való képesség fokozását**, pl. a legjobb mezőgazdasági termelési gyakorlatok terjesztése útján.
- **Tudásátadás módja igazodjon a vidéki szereplők igényeihez** → ne csak hagyományos szakképzési tanfolyamok, hanem interaktívabb workshopok, személyre szabott tanácsadás, demonstrációs tevékenység, tájékoztatás, **mg-i üzemekben megvalósítandó, rövid időtartamú csere- és látogatási programok**
- A tanácsadást végző **szolgáltatók rendelkezzenek a szükséges képességekkel**, naprakész információval, tudással

Intézkedések – néhány kulcsterület

Beruházás tárgyi eszközökbe 18. cikk

- Általános mezőgazdasági beruházások, feldolgozási, értékesítési tevékenységhez szükséges beruházások
- Agrár-környezetvédelmi és egyéb természetvédelmi nem termelő beruházások, amelyek növelik a terület közjóléti értékét
- Támogatási intenzitás:
 - 50% kevésbé fejlett régiókban
 - 40% egyéb régiókban
 - +20%: induló fiatal gazdák; kollektív beruházások és integrált projektek; hátrányos természeti adottságokkal rendelkező ter.

Intézkedések – néhány kulcsterület

A mezőgazdasági üzemek és a vállalkozások fejlesztése 20. cikk

Támogatás nyújtható (max):

- Vállalkozás beindításához
 - Fiatal mezőgazdasági termelők számára (üzleti terv) – 70 000 €
 - Vidéki térségekben folytatandó nem mg-i tevékenységekhez – 70 000 €
 - Mg-i kisüzemek fejlesztéséhez – 15 000 €
- Nem mg-i tevékenységekre irányuló beruházások: mg-i termelő, vagy mg-i háztartás tagja, ill. vidéki nem mg-i mikro-, KKV-k
- Kistermelői rendszerben gazdaságátadónak éves kifizetés (min. 1 évig tagja a rendszernek, majd lemond róla, 120% 2020. dec. 31-ig)

Intézkedések – néhány kulcsterület

Alapvető szolgáltatások és a falvak megújítása a vidéki térségekben 21. cikk

- Beruházások a kisméretű infrastruktúra valamennyi típusának létrehozása, fejlesztése, bővítése terén, beleértve a megújuló energiával kapcsolatos beruházásokat is
- Széles sávú infrastruktúra
- Rekreációs infrastruktúra, turisztikai tájékoztatási felületek
- Kulturális és természeti örökség megőrzése
- Életminőséget javító beruházások (épületek, létesítmények fejlesztése)

Intézkedések – néhány kulcsterület

Termelői csoportok létrehozása 28. cikk

- Tagok termelésének a piaci követelményekhez való igazítása
- Áruk közös forgalmazása, beleértve az értékesítésre való előkészítést, a nagy tételben vásárlók közös kiszolgálását
- Tagoknak szolgáltatás/képzés/tájékoztatás nyújtása: vállalkozói és marketingkészségek fejlesztése
- Üzleti terv
- 5 évig átalányösszegű támogatás az értékesítési forgalom alapján (10-10-8-6-4%)

Intézkedések – néhány kulcsterület

Agrár-környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos műveletek 29. cikk

- Az EMVA források legalább 25 %-át az éghajlatváltozás mérséklésével és az ahhoz való alkalmazkodással, valamint a földgazdálkodással kapcsolatos tevékenységekre kell fordítani az AKG, ökológiai termelés, Természeti Hátránnyal Érintett Területek, Natura, beruházások és erdészeti intézkedések keretében
- Az előírások alapjaikban nem változnak (kölsönös megfeleltetés vonatkozó előírásai + műtrágya és a növényvédő szerek használatára vonatkozó kapcsolódó minimumkövetelmények)
- Hektáronként és évenként az évelő növények esetében: 600 €
- Hektáronként és évenként a specializált évelő növények esetében: 900 €
- Hektáronként és évenként egyéb földhasználat esetében: 450 €
- Számosállat-egységenként és évenként a tenyésztésből való kivonás veszélye által fenyegetett helyi fajták esetében: 200 €
- Az ökogazdálkodás új, külön intézkedés lesz (első 3 támogatási érték)

Intézkedések – néhány kulcsterület

Természeti Hátránnyal Érintett Területek 32-33. cikk

- Az intézkedés a jelenlegi KAT támogatás folytatása
- Kompenzációs támogatás nyújtható a hátrányos természeti adottságokkal rendelkező területeken gazdálkodóknak a többletköltségek és elmaradó jövedelmek ellentételezésére
- A területek lehatárolása új módszertan szerint, 8 biofizikai kritérium alapján történik (pl. szárazság, túlzott talajnedvesség, meredek lejtő stb.)
- Ha a 8 biofizikai kritérium legalább egyike által való érintettség eléri a 60%-ot települési szinten, akkor a terület már THÉT-nek minősül. Hegyvidék automatikusan
- Kötelező finomhangolás: azon területek kizárása a lehatárolás alól, amelyeken a hátrányokat sikeresült beruházások vagy gazdasági tevékenységek révén felszámolni
- Az új lehatárolás alapján nőni fog a THÉT területeink nagysága
- **Hektáronkénti és évenkénti min-max /hegyvidéki területeken: 25 – 250/300 €**

Intézkedések – néhány kulcsterület

Együttműködés 36. cikk

- Szélesedik a támogatott együttműködési típusok köre, cél a vidéki szereplők szétaprózódottságából eredő gazdasági és környezeti hátrányok csökkentése, leküzdése
- A támogatás előmozdítja a legalább két szereplő részvételével megvalósuló együttműködési formákat a **mezőgazdaság, élelmiszerlánc és erdészeti ágazat különböző szereplői között, valamint a hálózatok** kiépítését:

technológiai

- Kísérleti projektek
- Új termékek, gyakorlatok, folyamatok és technológiák kifejlesztése
- Kis gazdasági szereplők között a közös munkafolyamatok megszervezése, eszközök, források megosztása
- Horizontális és vertikális együttműködés a rövid ellátási láncok és a helyi piacok kialakításáért, logisztika, promóciós tevékenység

gazdasági

környezeti

- Éghajlatváltozás mérséklése, alkalmazkodás céljából végrehajtott közös fellépések
- Környezetvédelmi projektek kollektív beruházásban
- Biomassza fenntartható termelés

Elszámolható: Tanulmány, stratégia, szervezési tevékenység, üzleti terv, promóció, folyó kiadások

Innovatív helyi együttműködési díj 56-60. cikk

- Legfeljebb **100 ezer eurós** díjat jelent olyan innovatív projekteknek és összefogásoknak, amelyek az Európa 2020 prioritások valamelyikéhez hozzájárulnak
- a Bizottság által évente megjelentetett pályázati felhívás alapján
- legalább két tagállamban regisztrált két szereplő együttműködési projektje (HACS, egyének)
- a pályázatot előzetesen a tagállam bírálja el és továbbítja Brüsszelbe
- a Bizottság dönt – független szakértőkből álló ad hoc irányítócsoport

Magyar programozás

- Prioritások: öntözés-vízgazdálkodás, állattenyésztés, kézimunka-igényes ágazatok, élelmiszeripar
- Követendő uniós szempontok: innováció, környezetvédelem, éghajlatváltozás hatásainak mérséklése
- Tudásátadás, vidéki szegénység csökkentése
- Csökkenő agrártámogatás → finanszírozás átcsoportosítása a Partnerségi Megállapodás keretében:
 - Mikrovállalkozás, turizmusfejlesztés, élip, informatikai fejlesztések GOP-ba, szakmai konzultáció
 - Energetikai, üzemen kívüli öntözésfejlesztési beruházások KEHOP-ba
- Tematikus alprogramok: fiatal gazdák, rövid élelmiszerláncok
- Falvak közti közlekedésfejlesztés, összekötő utak esetleg CLLD keretében

Következtetések az elmaradott térségek kilátásai vonatkozásában II/I

- Széles támogatáspolitikai eszköztár, tagállami, térségi rugalmas alkalmazás
- Tudásátadás, tudásalapú gazdaság, tudásalapú támogatáspolitiká, intelligens fejlődés/fejlesztés
- Képzés, tapasztalatcsere, tanulmányi kirándulás, nemzetközi gyakorlatok
- Alulról építkező fejlődés → Aktivizálás (egyének, települések)
- Sikeres példák bemutatása, üzemplátogatás, gazdanapok
- Adminisztrációs segítség, ingyenes/támogatott pályázatírás/tanácsadás, tájékoztatás

Következtetések az elmaradott térségek kilátásai vonatkozásában II/II

- Nemzeti szabályozás egyszerűsítése, kistermelők eljárásrendjének egyszerűsítése, egyablakosítása
- Uniós higiéniai előírások különbséget tesznek az ipari és a kisméretű termelők, élelmiszer-előállítók között, amellyel a tagállami adminisztrációnak élni kell (eltérő rizikófaktor, termelési folyamat összetettsége)
- Együttműködés ösztönzése (költséghatékonyság, kritikus tömeg, piaci alkuerő)

Köszönöm a figyelmet!

Bencze Szilvia

pénzügyi referens

Agrárközgazdasági Főosztály

Agrár Pénzügyi és Hitelezési Osztály

szilvia.bencze@vm.gov.hu

Információ:

- A KAP 2013-at követően
http://ec.europa.eu/agriculture/cap-post-2013/index_en.htm
- „A KAP jövője 2020-ig” című bizottsági közlemény
http://ec.europa.eu/agriculture/cap-post-2013/communication/index_en.htm
- Jogalkotási javaslatok
http://ec.europa.eu/agriculture/cap-post-2013/legal-proposals/index_en.htm